

سیاست‌های آموزش و تربیت هنرآموزان و مربیان فنی‌و حرفه‌ای در کشورهای منتخب جهان

اشاره

پیشرفت و ارزشیابی نظام آموزش فنی‌و حرفه‌ای است. اعتبار داده‌های پژوهشی نیز با مشکل مواجه است، زیرا به دلیل جهت‌گیری سیاست‌های مسئولان و انتشار آمار نامعتبر، اعتبار داده‌های پژوهشی با آمار منتشره در تضاد قرار می‌گیرند. علاوه بر این، بین رشته‌ای بودن آموزش و تربیت فنی‌و حرفه‌ای بر مشکلات پژوهش مقایسه‌ای می‌افزاید. یکی دیگر از چالش‌ها و مشکلات مطالعه مقایسه‌ای، ارتباط مستقیم نظام آموزش با بافت نظام اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی کشورهاست و لذا هنگام بررسی‌ها باید به دیگر شاخص‌ها، از جمله شاخص‌های اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و بازار کار نیز توجه شود.

«مرکز بین‌المللی آموزش و تربیت فنی‌و حرفه‌ای یونسکو» (یونیوک)، در سال‌های اخیر اطلاعات آموزش فنی‌و حرفه‌ای برخی کشورهای جهان را، پس از انجام فرایند اعتباربخشی، منتشر کرده است. تاکنون بیش از ۸۰ کشور این فرایند را به پایان رسانده‌اند. در این پایگاه موضوعات زیر در هر کشور مورد بررسی قرار گرفته‌اند:

۱. مأموریت، چشم‌انداز، راهبرد و قوانین آموزش فنی‌و حرفه‌ای؛
۲. نظام آموزش فنی‌و حرفه‌ای رسمی، غیررسمی و سازمان‌نیافته؛
۳. متولی و مسئول آموزش فنی‌و حرفه‌ای و تأمین منابع مالی؛
۴. معلمان و مربیان آموزش فنی‌و حرفه‌ای؛
۵. صلاحیت‌ها، چارچوب صلاحیت‌ها و تضمین کیفیت؛

این مقاله با استفاده از اطلاعات موجود در پایگاه داده «مرکز بین‌المللی آموزش فنی‌و حرفه‌ای» به مطالعه و مقایسه شاخص‌ها و وضعیت آموزش و تربیت هنرآموزان و مربیان ۱۴ کشور منتخب پرداخته است. شاخص‌هایی از قبیل چالش‌های موجود در تربیت مربی و هنرآموزان، وجود الزامات رسمی و صلاحیت حرفه‌ای ملی و سایر ویژگی‌های آنان مورد تأکید قرار گرفته‌اند. بررسی حاضر نشان می‌دهد که کشورهای جهان از نظام‌های متفاوت آموزش و تربیت مربی برخوردارند و برای رسیدن به هدف‌های آموزش فنی‌و حرفه‌ای از روش‌های نظام‌مند و کارآمد استفاده می‌کنند و برای کارایی سیستم طراحی شده، شاخص‌هایی را مد نظر قرار می‌دهند و به آن‌ها پایبند هستند.

کلیدواژه‌ها: مطالعه تطبیقی و مقایسه‌ای، آموزش فنی‌و حرفه‌ای، هنرآموزان، مربیان

مقدمه

معمولاً پژوهشگران برای مطالعه مقایسه‌ای و تطبیقی از نظر پژوهش نسبت به دیگر پژوهشگران با دشواری‌ها و مشکلات بیشتری مواجه هستند. از جمله دشواری‌های اصلی «مشکل مفهومی و واژگان» است. از برخی مفاهیم، از قبیل آموزش و تربیت فنی‌و حرفه‌ای، حرفه‌آموزی و ... در کشورهای گوناگون برداشت‌های مختلف می‌شود. یکی دیگر از مشکلات این پژوهشگران انتخاب شاخص‌ها به منظور بررسی

- برنامه مهارت‌آموزی ضمن خدمت معلمان و مهارت‌آموزی شغلی یک میلیون دانش‌آموز؛
 - برنامه عملیاتی بهبود کیفیت فنی و حرفه‌ای؛
 - برنامه افزایش نرخ ثبت‌نام دختران؛
 - برنامه یادگیری مادام‌العمر؛
 - جنبش ارتقای فرصت‌ها و بهبود فناوری‌ها؛
 - تقویت نهاد متولی صلاحیت‌های حرفه‌ای و نظام صلاحیت‌های ملی؛
 - ارتباط با چارچوب صلاحیت‌های حرفه‌ای ملی اروپا؛
 - چالش: ارتقای جایگاه و منزلت فنی و حرفه‌ای؛
 - چالش: مشاوره، هدایت و راهنمایی حرفه‌ای؛
 - چالش: تأکید بر کیفیت و تسهیل گذر به دنیای کار؛
 - چالش: کاهش تمرکز.
۶. اصلاحات، پروژه‌های اصلی و چالش‌ها در آموزش فنی و حرفه‌ای؛
۷. مراکز مرتبط با یونیوک و مؤسسات آموزشی؛
۸. منابع و اطلاعات بیشتر.
- در این مقاله سعی شده است با انتخاب ۱۴ کشور تا حد امکان شاخص‌های تربیت هنرآموزان و مربیان در نظام آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای بررسی شود. شاخص‌های مقایسه عبارت‌اند از:
۱. متولیان آموزش و تربیت مربیان و هنرآموزان؛
 ۲. وجود چالش در نظام تربیت مربی و هنرآموز؛
 ۳. تنوع در روش‌های تربیت مربی و هنرآموز؛
 ۴. وجود الزامات و صلاحیت‌های رسمی در تربیت مربیان؛
 ۵. جایگاه و منزلت.

۲. مصر

مأموریت، چشم‌انداز، راهبرد و قوانین آموزش فنی و حرفه‌ای

- انقلاب ۲۵ ژانویه ۲۰۱۱ و اکنشی به نابرابری اقتصادی و اجتماعی، بی‌کاری جوانان بود.
- در طرح ملی راهبردی آموزش فنی و حرفه‌ای کشور مصر، بهبود سنجش و ارزشیابی دوره متوسطه، ارائه مدل‌هایی برای آموزش آینده و تلفیق تخصص‌ها در مدرسه‌های فنی دیده می‌شود.
- تلفیق مدرسه‌های حرفه‌ای و مدرسه‌های فنی از جمله راهبردهای کشور مصر است.
- ارائه آموزش‌های دارای کیفیت، مهارت‌های فنی، ارزش‌های اجتماعی، یادگیری برای زندگی، تفکر خلاق و تفکر انتقادی نیز مورد توجه قرار گرفته است.
- بهبود زیرساخت‌ها، ارتقای استانداردهای کیفیت، افزایش سهم دانش‌آموزان فنی، استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات، استفاده از ظرفیت ارائه‌دهندگان آموزش فنی و حرفه‌ای، همکاری با سازمان‌ها، جذب منابع خارجی و غیرمرسوم، هفت هدف راهبردی در نظام آموزش فنی و حرفه‌ای است.

معلمان و مربیان آموزش فنی و حرفه‌ای

- در مصر به‌طور وسیعی معلمان کم‌تجربه، کم‌پرداخت و کم‌صلاحیت هستند.
- اصلاحاتی در مورد نگهداشت و جذب معلمان در حال انجام است.
- کمبود اطلاعات مانعی در نگهداشت و جذب معلمان کافی است.
- هنوز روش نظام‌مند و معتبر و برنامه درسی رسمی

نظام‌های آموزشی کشورهای منتخب

- در این بخش به معرفی نظام آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای ۱۴ کشور از منظر موضوعات زیر پرداخته می‌شود:
- مأموریت، چشم‌انداز، راهبرد و قوانین آموزش فنی و حرفه‌ای به‌طور کلی؛
 - نظام آموزش معلمان و مربیان آموزش فنی و حرفه‌ای؛
 - اصلاحات، پروژه‌های اصلی و چالش‌ها در آموزش فنی و حرفه‌ای.

۱. ترکیه

مأموریت، چشم‌انداز، راهبرد و قوانین آموزش فنی و حرفه‌ای

- در راهبرد آموزش فنی و حرفه‌ای کشور ترکیه، اشتغال‌پذیری بین‌المللی دانش‌آموختگان، توجه به تقاضای بازار کار، و بهبود کیفیت دیده می‌شود.
- قانون مهارت‌آموزی و کارآموزی ترکیه در سال ۱۹۸۹ تصویب شده است.

معلمان و مربیان آموزش فنی و حرفه‌ای

- دانشکده‌های فناوری، دانشکده هنر و طراحی و دانشکده گردشگری وظیفه تربیت معلم را بر عهده دارند.
- در سال ۲۰۰۹ فرایند تربیت معلم تغییر کرد.
- این دانشکده‌ها برای دانش‌آموختگان مهندسی و دانش‌آموختگان دوره‌های تربیتی ارائه می‌کنند.

اصلاحات، پروژه‌های اصلی و چالش‌ها در آموزش فنی و حرفه‌ای

منسجمی برای مهارت‌آموزی معلمان ارائه نشده است.

● قوانین متعددی برای آموزش فنی و حرفه‌ای و مهارت‌آموزی در کشور آلمان وجود دارند.

اصلاحات، پروژه‌های اصلی و چالش‌ها در آموزش فنی و حرفه‌ای

● «بنیاد مهارت‌آموزی اروپا» (ETF) با همکاری هفت کشور برای استانداردسازی صلاحیت‌های حرفه‌ای بخش گردشگری این کشور همکاری دارند. هدف اصلی تحرک هر چه بیشتر نیروی کار دارای صلاحیت در سطح منطقه است.

● برنامه مدرن‌سازی صنعتی کار مشترکی با اتحادیه اروپاست و هدف آن ایجاد فرصت‌های شغلی برای دانش‌آموختگان فنی و حرفه‌ای است.

● بانک جهانی پروژه‌های شش ساله برای تعیین سازوکار تأمین منابع مالی مبتنی بر تقاضا بین سال‌های ۲۰۰۴ تا ۲۰۱۰ انجام داده است.

● همکاری «آلمان-مصر» در طرح ابتکاری «مبارک-کوهل» برای آموزش دوگانه جریان دارد. در این طرح دانش‌آموزان دو روز در مدرسه و چهار روز در کارخانه هستند (شبیه آموزش دوگانه آلمان).

● واحد اشتغال مدرسه‌ای برای ایجاد فرصت‌های اشتغال در فراوری غذایی، پوشاک و گردشگری، با موافقت کارخانه‌ها ایجاد شده است.

● بهبود اشتغال‌پذیری جوانان از جمله اصلاحات است.

۳. آلمان

مأموریت، چشم‌انداز، راهبرد و قوانین آموزش فنی و حرفه‌ای

● کشور آلمان تاریخچه‌ای طولانی در آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای دارد.

● اهمیت موضوع از آن روست که تغییرات جمعیتی کشور آلمان در دهه‌های گذشته سبب کاهش وسیع نیروی کار ماهر شده است.

● کشور آلمان بر ایجاد ارتباط قوی‌تر بین نظام آموزش دوگانه آلمان و آموزش عالی متمرکز شده است.

● بهبود تلفیق شایستگی‌های پایه در مهارت‌آموزی حرفه‌ای نیز از موضوعات مورد توجه است.

● سرمایه‌گذاری در یادگیری مادام‌العمر از راهبردهای کشور آلمان است.

● تسهیل گذر از مدرسه به محیط کار، به‌ویژه برای معلولان نیز از جمله این راهبردهاست.

● راهبردهای یادگیری مبتنی بر شایستگی، به رسمیت شناختن یادگیری‌های قبلی و ارتباط با اتحادیه اروپا، در این کشور در نظر گرفته شده است.

معلمان و مربیان آموزش فنی و حرفه‌ای

● آموزش معلمان (ارائه‌دهنده درس‌های نظری) و آموزش مربیان (ارائه‌دهنده درس‌های عملی) متفاوت است.

● مربیان در کارخانه‌ها براساس قانون آموزش فنی و حرفه‌ای عمل می‌کنند.

اصلاحات، پروژه‌های اصلی و چالش‌ها در آموزش فنی و حرفه‌ای

● بودمان‌های صلاحیت برای ورود راحت‌تر افراد به مهارت‌آموزی طراحی شده‌اند.

● «مؤسسه بیب» (bib) پایگاه داده‌ای از بودمان‌ها تشکیل داده است. این مؤسسه مسئولیت تهیه و تدوین استانداردهای شغلی را به عهده دارد.

● برای کاهش ترک تحصیل، برنامه مشاوره شغلی، برنامه جهت‌گیری حرفه‌ای و پروژه «Job Starter» انجام می‌شوند.

● ارتباط آموزش فنی و حرفه‌ای با آموزش عالی تقویت می‌شود.

● قانون فرصت‌های اشتغال در سال ۲۰۱۰ تصویب شده است.

● تسهیلات مالی برای کارفرمایان به منظور اجرای آموزش مستمر در نظر گرفته شده است.

● چالش‌های تلفیق سیاست‌های اتحادیه اروپا (بخش مهارتی آموزشی) در کشور آلمان در پورتال اینترنتی تهیه شده توسط مؤسسه بیب ارائه شده است.

۴. فنلاند

مأموریت، چشم‌انداز، راهبرد و قوانین آموزش فنی و حرفه‌ای

● دولت فنلاند بر این موضوع تأکید دارد که آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای نقش کلیدی در رقابت‌های اقتصادی و شکوفایی این کشور ایفا می‌کند.

● دولت راهبرد تقویت شبکه‌های ارائه‌دهندگان آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای برای ارتقای ظرفیت خدمات را در دستور کار خود دارد.

● آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای برای دو بخش جوانان و بزرگسالان ارائه می‌شود.

● دولت بر توسعه این آموزش‌ها با همکاری دنیای کار و پشتیبانی از توسعه شایستگی‌ها برای بنگاه‌های

اقتصادی کوچک و متوسط تأکید دارد.

- سیاست‌های ملی کشور فنلاند بر اساس پیش‌بینی کمی و کیفی طراحی شده است. این پیش‌بینی شامل پیش‌بینی کمی تقاضای بلندمدت نیروی کار و نیازهای آموزشی و پیش‌بینی کیفی نیازهای مهارتی است.
- دولت در تلاش است، اطلاعاتی در مورد انواع مهارت، نیروی کار ماهر مورد نیاز، و راه‌هایی که ارائه‌دهندگان آموزش بتوانند تقاضا را برآورده سازند، به‌دست آورد. از این اطلاعات برای توسعهٔ چارچوب صلاحیت حرفه‌ای، مهارت‌های آموزش حرفه‌ای و آموزش بیشتر برای دنیای کار آینده نیز استفاده می‌شود.
- قانون آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای در سال ۱۹۹۸ به تصویب رسید.

- قانون آموزش حرفه‌ای برای بزرگسالان در سال ۱۹۹۸ به تصویب و در سال ۲۰۰۶ با رویکرد صلاحیت‌های مبتنی بر شایستگی اصلاح شد.
- مقررات آموزش و تربیت حرفه‌ای برای به رسمیت شناختن آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای غیررسمی و سازمان نیافته در سال ۲۰۰۵ تصویب شد.
- قانون تأمین منابع مالی آموزش و فرهنگ در سال ۲۰۰۹ تصویب شد.

معلمان و مربیان آموزش فنی و حرفه‌ای

- صلاحیت‌های معلمان فنی و حرفه‌ای و مربیان فنی و حرفه‌ای متفاوت است.
- معلمان و مربیان فنی و حرفه‌ای در تهیهٔ مواد درسی و روش‌های یادگیری بسیار مستقل هستند.
- صلاحیت‌های معلمان فنی و حرفه‌ای شامل مدرک دانشگاهی یا پلی‌تکنیک، سه سال تجربه در محیط کار در رشتهٔ تخصصی و گذراندن دوره‌های تربیتی و فن تدریس است.
- الزامات رسمی برای صلاحیت مربیان فنی و حرفه‌ای (در محیط کار واقعی) وجود ندارد.

اصلاحات، پروژه‌های اصلی و چالش‌ها در آموزش فنی و حرفه‌ای

- آموزش فنی و حرفه‌ای در فنلاند به‌طور مداوم در حال بهبود است.
- توسعه و بهبود آموزش فنی و حرفه‌ای شامل برآوردن نیازهای مهارتی بازار کار، همکاری ارائه‌دهندگان فنی و حرفه‌ای و دنیای کار، ارتقای فرایندهای کاربردی مؤثر، کاهش ترک تحصیل و افزایش جذابیت آموزش فنی و حرفه‌ای است.

- تعداد صلاحیت‌های مبتنی بر شایستگی افزایش یافته است.
- برنامه‌های مشورتی برای پشتیبانی از تکمیل مطالعات محیط‌های یادگیری «کارمحور» انجام می‌شوند.
- چالش‌هایی که کشور فنلاند با آن‌ها روبه‌روست، شامل کم شدن نیروی کار به دلیل تغییرات جمعیتی، تغییرات نیازمندی‌های شایستگی، و چالش‌های مرتبط با پایداری اقتصاد ملی می‌شود.
- تفاوت در دسترسی به آموزش فنی و حرفه‌ای منطقه‌ای از دیگر چالش‌هاست.
- استخدام معلمان با صلاحیت در برخی از رشته‌ها در کشور فنلاند به‌عنوان چالش مطرح است.

۵. ایالات متحده آمریکا

مأموریت، چشم‌انداز، راهبرد و قوانین آموزش فنی و حرفه‌ای

- مأموریت دولت مرکزی (فدرال) آمریکا در آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای، ارتقای آموزش در مورد کار، برای کار و به واسطهٔ کار است.
- علاوه بر این، هر ایالت مأموریت خاصی بسته به نیازهای منطقه و بازار کار خود دارد.
- در آمریکا از آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای به‌عنوان آموزش فنی کار راه‌شغلی (career) یاد می‌شود.
- راهبرد بهبود حرفه‌ای آمریکا در دورهٔ متوسطه و پس از متوسطه، گذر هر چه بهتر دانش‌آموزان از مدرسه به کار راه است.
- هدف راهبردی آمریکا در سال‌های ۲۰۱۴-۲۰۱۱، افزایش دسترسی به کالج‌ها، بهبود آموزش عالی و ایجاد فرصت‌های یادگیری مادام‌العمر برای جوانان و

بزرگ سالان است.

شد.

● قانون پرکینز ۶-۲۰۰۴ به افرادی که توسط این قانون تأمین منابع مالی می‌شوند، آموزش‌هایی با ترکیب دو سال در دوره متوسطه به همراه آموزش پس از متوسطه ارائه می‌دهد.

معلمان و مربیان آموزش فنی و حرفه‌ای

● در همه ایالت‌ها لازم است معلمانی دارای اعتبار یا مجوز باشند.

● معمولاً معلمان فنی و حرفه‌ای دارای مدرک کارشناسی و تجربه کاری در زمینه تخصصی هستند.

● افراد برای رسیدن به سطح‌های بالای آموزشی تجربه وسیعی در زمینه تخصصی لازم دارند و در برخی از موارد گواهی‌نامه دیگری نیز باید بگیرند.

● روش‌های گوناگونی برای مجوز دادن به معلمان وجود دارند:

○ گرفتن مدرک کارشناسی برنامه آماده‌سازی معلم در موضوع تخصصی، از قبیل کشاورزی و گذراندن کلاس‌هایی در فن آموزش و روان‌شناسی؛

○ دارا بودن مدرک کارشناسی تخصصی از قبیل مهندسی، علوم رایانه و کسب و کار؛

○ دارا بودن مدرک دیپلم متوسطه با تجارب کاری قابل توجه از قبیل مکانیک خودرو یا هنر آشپزی.

● معلمانی که دوره‌های مهارت‌آموزی معلمی را گذرانده‌اند، باید در این دوره‌ها برای دریافت مجوز معلمی ثبت‌نام کنند.

● برنامه‌های معلمی شامل تجربه‌های نظارت شده در تدریس است.

● توسط برخی از ایالت‌ها آزمون تخصصی و تدریس گرفته می‌شود.

● معلمان سالانه برای نگهداشت مجوز باید دوره‌های بازآموزی یا دوره کارشناسی ارشد بگذرانند.

● راه‌های دیگری نیز به منظور جذب افراد برای

● سیاست‌های ملی متمرکز بر توسعه مهارت‌های فنی و دانشگاهی در سطح متوسطه و پس از متوسطه است با استفاده از:

○ تولید استانداردهای فنی و دانشگاهی چالش‌انگیز به منظور آماده‌سازی برای مهارت‌های سطح بالا و حرفه‌های دارای تقاضا و حرفه‌های نوظهور؛

○ ارتقای خدمات و فعالیت‌هایی که مهارت‌آموزی فنی و آکادمیک را تلفیق کنند، به طوری که برنامه‌های متوسطه و پس از متوسطه را مرتبط سازد.

○ افزایش انعطاف‌پذیری ملی و محلی در ارائه فعالیت‌ها و خدمات طراحی شده برای تدوین، اجرا و بهبود آموزش‌های فنی و حرفه‌ای.

○ ارائه کمک‌های فنی که رهبری، آماده‌سازی و توسعه حرفه‌ای در سطح محلی و ملی را ارتقا دهند و صلاحیت معلمان را بهبود بخشند.

○ پشتیبانی از همکاری بین مدرسه‌های متوسطه، مؤسسه‌های پس از متوسطه، مؤسسه‌های آموزش کارشناسی، نیروی کار محلی، صنعت و میانجیگران.

○ ارائه فرصت در طول زندگی به منظور توسعه دانش و مهارت برای دستیابی به آمریکای رقابتی.

● قانون «سمیت-هاگز» در سال ۱۹۱۷، اولین قانون به منظور تأمین منابع مالی فدرال برای آموزش حرفه‌ای است.

● قانون پرکینز ۴-۱۹۸۱، برنامه توسعه و بهبود آموزش فنی و حرفه‌ای در ایالت‌ها را ارائه کرد.

● قانون پرکینز ۲-۱۹۹۰ برنامه آماده‌سازی فنی «Tec- Prep» را معرفی کرد.

● قانون پرکینز ۸-۱۹۹۳ برای توسعه مهارت‌های فنی و حرفه‌ای و آکادمیک در دوره متوسطه و پس از متوسطه به تصویب رسید.

● قانون سرمایه‌گذاری نیروی کار در سال ۱۹۹۸، برای بازسازی حرفه‌ای، سواد و مهارت‌آموزی اشتغال تصویب

در نیجریه، شور ای ثبت نام معلمان اعتبارسنجی درس‌ها و برنامه‌های تمام مؤسسه‌های تربیت معلم را برعهده دارد.

محیط کار نوظهور انجام می‌پذیرد. برای نمونه در سال ۲۰۱۲، «انجمن ملی مدیران ایالتی» در کنسرسیوم آموزش کارراهه یک هسته فنی مشترک ایجاد کردند. این هسته وظیفه هماهنگ کردن برنامه‌های آموزش‌های فنی و حرفه‌ای را در آمریکا به منظور سازگاری و انسجام در کل کشور برعهده دارد.

● با انجام مطالعات و پژوهش‌ها، استانداردهای فنی و حرفه‌ای برای همه دانش‌آموزان تنظیم شده‌اند که دسترسی یکسانی به آموزش کیفی و فرصت‌های کارراهه (حرفه) به وجود می‌آورند.

● انجمن ملی مدیران دولتی بر پنج اصل تأکید دارد:
○ آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای برای حصول اطمینان از اینکه آمریکا در رقابت جهانی به جلو پیش رود، ضروری است.

○ آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای یک نظام «نتیجه‌محور» است که نشان‌دهنده بازگشت مثبت سرمایه‌گذاری است.

○ آموزش فنی و حرفه‌ای به‌طور فعال با کارفرمایان برای طراحی و ارائه برنامه‌های پویا و با کیفیت همکاری می‌کند.

○ آموزش فنی و حرفه‌ای دانش‌آموزان را برای موفقیت در کارراهه‌ها و آموزش بیشتر آماده می‌سازد.

○ آموزش فنی و حرفه‌ای به وسیله برنامه جامع آموزش، هم‌راستا با چارچوب خوشه‌های کارراهه، ارائه می‌شود.

● سیاست‌های فعلی دولت مرکزی تشویق آموزش فنی و حرفه‌ای متوسطه و پس از متوسطه برای ارتباط با بازار کار است.

۶. فیلیپین

مأموریت، چشم‌انداز، راهبرد و قوانین آموزش فنی و حرفه‌ای

● «طرح توسعه مهارت و آموزش فنی» در سال‌های ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۶ برای ارتقای آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای به اجرا درآمد. این طرح بر مبنای توسعه خاص و ویژه فیلیپین تهیه شد. تمرکز آن بر ایجاد نظام تضمین‌کننده کیفیت در آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، و پیامد آن تربیت نیروی کار ماهر قرن ۲۱ بود.

معلمی وجود دارند که از آن جمله می‌توان به تدریس افراد تازه‌کار تحت نظارت معلم باتجربه جهت دریافت گواهی‌نامه معلمی اشاره کرد. برخی از این برنامه‌ها شامل گذراندن دوره کارشناسی ارشد می‌شوند.

● معلمان باتجربه می‌توانند پیشرفت کنند و معلم راهبر یا معلم راهنما شوند.

● معلمان با آموزش بیشتر می‌توانند مشاور، کتابدار یا هماهنگ‌کننده آموزش شوند.

● برخی از معلمان در صورتی می‌توانند معاون یا مدیر مدرسه شوند که دوره‌های مهارت‌آموزی در مدیریت را گذرانده باشند.

● معلمان می‌توانند با کسب تجربه کافی در کالج‌های محلی آموزش دهند.

● براساس هندبوک چشم‌انداز حرفه‌ای در دفتر آمار کار، شایستگی ضروری معلمان فنی و حرفه‌ای عبارت‌اند از:

○ **مهارت‌های ارتباطی:** برای ارتباط با معلمان، والدین و دانش‌آموزان؛

○ **خلاقیت:** برای ارائه طرح درس و استفاده از روش‌های متنوع یادگیری؛

○ **مهارت‌های تدریس:** برای آموزش مفاهیم و مهارت‌ها؛

○ **صبر و شکیبایی:** برای کار با دانش‌آموزان با استعدادها و دانش‌آموزانی که با مواد آموزشی مشکل دارند.

اصلاحات، پروژه‌های اصلی و چالش‌ها در آموزش فنی و حرفه‌ای

● آموزش فنی و حرفه‌ای در حال تجربه احیای علاقه در آمریکاست.

● به‌طور کلی اصلاحات جاری و پیش‌رو به دنبال ارتقای کیفیت و تصویر (جایگاه) آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در دوره متوسطه و استفاده از این آموزش‌ها به منظور بهبود پیامدهای آکادمیک و گذر به کالج است.

● تاکنون تلاش‌های متعددی برای تلفیق آموزش فنی و حرفه‌ای در جریان آموزش عمومی و غلبه بر جایگاه دست دومی این آموزش‌ها صورت گرفته‌اند.

● برخی از جوامع روی مدرسه‌های متوسطه حرفه‌ای، مراکز حرفه‌آموزی (کارراهه)، آکادمی حرفه‌ای و دیگر مدل‌های ارائه آموزش سرمایه‌گذاری می‌کنند.

● سرمایه‌گذاری و پروژه‌های جدیدی روی موفقیت‌های قبلی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و یکپارچه کردن برنامه‌ها و روش‌های آماده‌سازی دانش‌آموزان برای

تأکید دارد. این راهبردها بیانگر نیازمندی‌های اقتصاد آینده‌اند که یکی از آن‌ها شغل‌های سبز است.

- به منظور پشتیبانی از طرح مهارت‌های سبز در آموزش‌های فنی و حرفه‌ای فعالیت زیر انجام گرفته‌اند:
 - تدوین مقررات جدید و بازبینی برای توسعه پایدار و مشاغل سبز؛
 - ظرفیت‌سازی مربیان در اجرای برنامه‌های مهارت‌های سبز؛
 - تقویت همکاری محلی و بین‌المللی در طراحی، اجرا و پایش در برنامه‌های مهارت‌های سبز.
 - بیشترین چالش موضوع کیفیت پایین تجهیزات و تناسب بازار کار است. از دیگر چالش‌ها می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:
 - کمبود مراکز مهارت‌آموزی برای جامعه محلی؛
 - تفاوت در کیفیت مربیان فنی و حرفه‌ای مناطق؛
 - محدودیت بازار کار در جذب مهارت‌آموختگان مرتبط؛
 - تناسب و کیفیت پایین آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به‌ویژه در آموزش مدرسه‌ای و برنامه‌های ارائه شده در مدرسه‌های خصوصی؛
 - منزلت پایین آموزش‌های فنی و حرفه‌ای؛
 - تراکم بالای ترک تحصیل‌کنندگان از آموزش فنی و حرفه‌ای مدرسه‌ای، به‌ویژه در مدرسه‌های خصوصی.

۷. فرانسه

مأموریت، چشم‌انداز، راهبرد و قوانین آموزش فنی و حرفه‌ای

- هدف آموزش و تربیت در فرانسه کمک به جوانان و بزرگسالان برای کسب صلاحیت‌های مورد نیاز بخش عمومی و خصوصی اشتغال است.
- آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای با راهبردهای یادگیری مادام‌العمری پشتیبانی می‌شوند که مبتنی بر توسعه برنامه‌های مهارت‌آموزی و کارآموزی هستند.
- راهبردهای یادگیری مادام‌العمر توسط قوانین متفاوتی ارتقا یافته‌اند.
- آموزش فنی و حرفه‌ای به‌وسیله «طرح آموزش و تربیت در ۲۰۲۰» اروپا هدایت می‌شود. هدف‌های آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای برای نمونه عبارت‌اند از:
 - کاهش ترک تحصیل به کمتر از ۹/۵ درصد و بهبود نظام هدایت تحصیلی؛
 - ایجاد شبکه‌هایی که به ترک تحصیل‌کنندگان اجازه ورود مجدد به نظام آموزش فنی و حرفه‌ای را بدهد.

- هدف‌های این طرح شامل افزایش مشارکت در مهارت‌آموزی، پاسخگویی به نیازهای مهارت‌آموزی، و دستیابی به مدیریت مؤثر مهارت‌آموزی بوده است. راهبردهای تحقق این هدف‌ها عبارت‌اند از: دسترسی و توسعه بیشتر برنامه مهارت‌آموزی؛ به‌کارگیری دقت در هدف‌گذاری مشتریان و افراد جویای مهارت؛ پیگیری همکاری دائم و مثبت؛ تشویق صنعت و کارفرمایان برای مشارکت؛ ارتقای فرایند ارائه خدمت؛ بسیج منابع دارای کیفیت؛ تحقیق و توسعه پایدار.

- «قانون آموزش» سال ۱۹۸۲ همه انواع و سطوح آموزشی را شامل می‌شود.

- قانون توسعه مهارت و آموزش فنی در سال ۱۹۹۴ تصویب شد. بر اساس این قانون، نهاد توسعه مهارت و آموزش «تسدا» (TESDA) تأسیس شد. این قانون همکاری‌های بین‌ذی‌نفعان آموزش فنی و حرفه‌ای را آسان می‌سازد.

- دستور اجرایی رئیس‌جمهور برای رسمی کردن چارچوب صلاحیت حرفه‌ای فیلیپین (PQF)، به‌منظور به رسمیت شناختن انواع صلاحیت‌ها و دیگر موارد، در سال ۲۰۱۲ صادر شد.

معلمان و مربیان آموزش فنی و حرفه‌ای

- تسدا برنامه صلاحیت مربیان و ارزیابان فنی و حرفه‌ای را در سال ۲۰۰۶ تصویب کرد. این برنامه، مهارت‌آموزی مداوم را برای مربیان فنی و حرفه‌ای برای بهبود آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای مبتنی بر فناوری بر عهده دارد.
- سطح‌های مربیان و ارزیابان فنی و حرفه‌ای عبارت‌اند از:

- سطح ۱: مربیان و ارزیابان؛
- سطح ۲: طراحان و توسعه‌دهندگان مهارت‌آموزی؛
- سطح ۳: ناظران و سرمربیان مهارت‌آموزی؛
- سطح ۴: مربی ارشد مهارت‌آموزی.
- برنامه تربیت مربی با همکاری تسدا، «بنیاد تماسک» و مؤسسه آموزش فنی انجام می‌پذیرد. این برنامه روی مهارت‌های تربیتی مطابق با چارچوب صلاحیت مربیان تأکید دارد.

اصلاحات، پروژه‌های اصلی و چالش‌ها در آموزش فنی و حرفه‌ای

- سومین دوره «طرح توسعه مهارت و آموزش فنی در سال‌های ۲۰۱۶-۲۰۱۱» مسیرهای جدیدی برای آموزش فنی و حرفه‌ای به‌وجود آورده که بر راهبردهای نوآورانه برای هدایت بخش اعظمی از فعالان فنی و حرفه‌ای

- «قانون بازسازی مدرسه»، برای آنکه ترک تحصیل کنندگان صلاحیت مورد نیاز بازار کار را کسب کنند، در سال ۲۰۱۳ به تصویب رسید.
- «قانون مهارت‌آموزی و هدایت مادام‌العمر» که در سال ۲۰۰۹ به تصویب رسید، حق آموزش فنی و حرفه‌ای را تضمین می‌کند. این قانون بر اهمیت کسب دانش و شایستگی‌های کلیدی تأکید دارد.
- «قانون برنامه برای آینده مدرسه‌ها» در سال ۲۰۰۵ تصویب شد که بر کاهش نابرابری کیفیت آموزش تأکید دارد.
- «قانون مهارت‌آموزی حرفه‌ای در کل زندگی و گفت‌وگو اجتماعی» که در سال ۲۰۰۵ به تصویب رسید، مدرن‌سازی آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و حق کارگران در دسترسی به مهارت‌آموزی را مورد توجه قرار داده است.

معلمان و مربیان آموزش فنی و حرفه‌ای

- «وزارت آموزش، آموزش عالی و تحقیقات»، مسئولیت اصلی مهارت‌آموزی معلمان و مربیان آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای را بر عهده دارد.
- معلمان و مربیان فنی و حرفه‌ای با مدرک دانش‌آموخته کارشناسی وارد کالج آموزش و تدریس می‌شوند. پس از گذراندن یک‌سال و قبول شدن در امتحان پایانی، سال بعد را برای دریافت کارشناسی ارشد جهت دریافت صلاحیت تدریس ادامه می‌دهند. این صلاحیت به دانش‌آموختگان اجازه تدریس در همه سطح‌ها را می‌دهد.
- «وزارت کار، اشتغال و گفت‌وگو اجتماعی» مقررات مربوط به مدرسان را در آموزش غیررسمی تصویب می‌کند.

اصلاحات، پروژه‌های اصلی و چالش‌ها در آموزش فنی و حرفه‌ای

- قانون ۲۰۱۴ برای اصلاح و بازسازی مدرسه‌ها به

- تصویب رسید. این قانون هدف‌های زیر را دنبال می‌کند:
 - پشتیبانی از دانش‌آموزان با هدایت شغلی-تحصیلی به سمت آموزش‌های فنی و حرفه‌ای؛
 - سازگاری برنامه‌های فنی و حرفه‌ای با بازار کار؛
 - کاهش تمرکز در آموزش‌های فنی و حرفه‌ای؛
 - ارتقای برنامه‌های فنی و حرفه‌ای برای دانش‌آموزان بدون صلاحیت؛
 - اصلاح قانون برای ادامه تحصیل دانش‌آموزان با کسب گواهی‌نامه حرفه‌ای؛
 - آموزش فنی و حرفه‌ای فرانسه در موارد زیر دچار چالش است:
 - افزایش تعداد جوانان و بزرگسالان دارای صلاحیت؛
 - تقویت ارتباط با بازار کار؛
 - بهبود عملکرد دانش‌آموزان برای دستیابی به ۸۰ درصد موفقیت در دوره متوسطه و محدود کردن تعداد ترک تحصیل کنندگان.

۸. پاکستان

مأموریت، چشم‌انداز، راهبرد و قوانین آموزش فنی و حرفه‌ای

- مأموریت آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای در پاکستان، ارائه نیروی انسانی تربیت‌یافته و ماهر براساس نیاز بازار کار است.
- راهبرد مهارت ملی ۲۰۱۳-۲۰۰۹، تغییر رویکرد از آموزش مبتنی بر برنامه درسی (موضوع‌محور) به سمت مهارت‌آموزی مبتنی بر شایستگی است. این راهبرد ارائه مهارت‌های مناسب برای توسعه اقتصادی و صنعتی، بهبود دسترسی، عدالت، اشتغال‌پذیری و تضمین کیفیت را با رویکردی یکپارچه در نظر گرفته است.
- راهبرد مهارت ملی سه هدف را تنظیم کرده است. همچنین حوزه‌هایی به‌منظور اصلاح برای تحقق این هدف‌ها پیش‌بینی کرده است. این سه هدف عبارت‌اند از:
 - ارائه مهارت‌های مناسب برای توسعه اقتصادی و صنعتی؛

- TVET mission, legislation and national policy or strategy;
- structure of the TVET system: formal, non-formal and informal TVET systems;
- governance and financing;
- TVET teachers and trainers;
- qualifications and qualification frameworks; and
- Current and ongoing reforms, projects and challenges.

○ بهبود دسترسی، عدالت و اشتغال پذیری؛

○ تضمین کیفیت.

● راهبرد ملی با مشارکت گسترده ذی‌نفعان، از قبیل خبرگان بین‌المللی، وزرای مربوطه، دولت‌ها در ولایت‌ها، ارائه‌دهندگان مهارت، انجمن‌های بخش خصوصی و اتاق بازرگانی تدوین شده است.

● سیاست‌های ملی آموزش و تربیت فنی‌و حرفه‌ای بر موارد زیر تمرکز دارد:

○ در نظر گرفتن اشتغال و اشتغال‌پذیری به‌عنوان موضوع اصلی سیاست‌های اقتصادی و اجتماعی؛

○ تدوین برنامه‌ریزی سیاستی و هماهنگی برای اطمینان از مهارت‌آموزی فنی‌و حرفه‌ای و تخصصی به‌صورت منسجم مطابق با استانداردهای بین‌المللی؛

○ ایجاد یک نظام مهارت‌آموزی فنی‌و حرفه‌ای، تخصصی و پویا به‌منظور اطمینان از ارتباط افقی و عمودی آموزش فنی‌و حرفه‌ای و تخصصی؛

○ ایجاد، استانداردسازی و تنظیم برنامه‌های درسی، زمان‌بندی‌ها، مؤسسه‌ها و نهادهای اعطاکنده گواهی‌نامه و برگزارکننده آزمون‌ها در این آموزش‌ها؛

○ ارائه کمک‌هزینه‌های تحصیلی، بورس تحصیلی، مهارت‌آموزی‌ها و کمک‌های بین‌المللی در دوره‌های فنی‌و حرفه‌ای و تخصصی.

● ماده ۳۷ قانون اساسی مصوب ۱۹۳۷ تصریح دارد که ولایت‌ها (استان‌ها) باید آموزش فنی و تخصصی را به‌طور کلی و عمومی در دسترس و با عدالت برای همه بر پایه استحقاق فراهم آورند.

● آیین‌نامه کارآموزی در سال ۲۰۰۹، تنظیم، هماهنگی و جهت‌دهی سیاستی آموزش و تربیت فنی‌و حرفه‌ای را ارائه داده است. این آیین‌نامه کمیسیون ملی آموزش و تربیت فنی‌و حرفه‌ای را تأسیس و مدیریت آن، شرح وظایف، توانایی‌ها و عملکردهای عملیاتی مربوطه را مشخص کرده است.

معلمان و مربیان آموزش فنی‌و حرفه‌ای

● ۱۱ مؤسسه مهارت‌آموزی کارکنان در پاکستان مسئول مهارت‌آموزی مربیان و معلمان فنی‌و حرفه‌ای هستند

● بخش آموزش و تربیت فنی‌و حرفه‌ای به‌عنوان ناپایدارترین جریان آموزشی در نظر گرفته می‌شود. جایی که فناوری‌ها به سرعت تغییر می‌کنند و به‌روزرسانی برای پاسخ به این تغییرات که انتقال‌دهنده نهایی دانش آموزان هستند، ضروری است.

● کمیسیون ملی مهارت‌آموزی فنی‌و حرفه‌ای، فرایند

تأسیس شورای معلمان فنی‌و حرفه‌ای را به‌عنوان نهادی مشورتی برای ارتقای کیفیت تدریس و ارتقای این آموزش‌ها، دنبال می‌کند.

اصلاحات، پروژه‌های اصلی و چالش‌ها در آموزش فنی‌و حرفه‌ای

● در آوریل ۲۰۱۰، برنامه پشتیبان اصلاحات فنی‌و حرفه‌ای برای کمک به دولت در انجام راهبرد مهارت‌های ملی اجرا شد. این برنامه با مشارکت اتحادیه اروپا، هلند و آلمان تأمین منابع مالی می‌شود.

● «آژانس همکاری بین‌المللی آلمان» (GIZ) برنامه‌ای با همکاری کمیسیون مهارت آموزش فنی‌و حرفه‌ای، بخش خصوصی و متولیان آموزش فنی‌و حرفه‌ای در ولایات اجرا کرد.

● سهم مالی به مبلغ ۲۵ میلیون یورو توسط اتحادیه اروپا، ۱۵ میلیون یورو هلند و ۲ میلیون یورو آلمان تأمین شد. برنامه پشتیبان اصلاحات بر اساس سه جزء اجرا شده است:

○ **مدیریت و حاکمیت:** هدف آن بهبود ساختار مؤسسه‌های آموزش فنی‌و حرفه‌ای، ایجاد سازوکار هماهنگی کارآمد بین سطوح ملی و ولایات است. فعالیت‌هایی که زیرعنوان این جزء انجام می‌گیرند، روی توسعه نظام تضمین کیفیت به‌عنوان زیربنایی مهم در ارائه باکیفیت آموزش‌های فنی‌و حرفه‌ای است، تأثیر می‌گذارند.

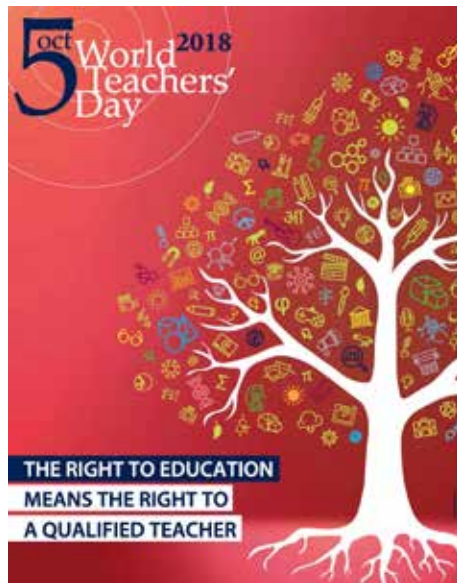
○ **چارچوب صلاحیت ملی و توسعه منابع انسانی:** هدف آن کنترل ارائه، تناسب و کیفیت آموزش فنی‌و حرفه‌ای است. فعالیت‌های اصلی که زیرعنوان این جزء انجام می‌گیرند، تدوین چارچوب صلاحیت ملی و آموزش معلمان قبل و حین کار است.

○ **ارائه مهارت آموزش نوآورانه و مؤثر به همراه ارائه خدمات و اطلاعات بازار کار**

○ **چالش:** یکی از چالش‌های اصلی در برابر نظام، تعریف‌های نسبتاً غیر شفاف از نقش‌های بنگاه‌های آموزش فنی‌و حرفه‌ای و در برخی موارد، کمک‌کنندگان بین‌المللی آموزش فنی‌و حرفه‌ای است. اگرچه در سال ۲۰۰۳، نهادهای فنی‌و حرفه‌ای توافق کردند که چارچوب تنظیم‌کننده‌ای را برای تعیین دقیق نقش‌ها و وظایف ویژه خود به اجرا درآورند.

۹. کره جنوبی

مأموریت، چشم‌انداز، راهبرد و قوانین آموزش فنی‌و حرفه‌ای

● در دهه‌های ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰، آموزش‌های فنی‌و حرفه‌ای اولیه (شامل آموزش پیش از اشتغال و آماده‌سازی برای اشتغال) برای جمعیت زیادی از کشور، متناسب با بازار کار ارائه شد.

● در دهه ۱۹۸۰ سطح مهارت کارکنان و کارگران افزایش یافت.

● در دهه ۱۹۹۰ توسعه آموزش‌های فنی‌و حرفه‌ای به کمک قانون بیمه اشتغال سبب شد که کره جنوبی خارج از بحران آسیا قرار گیرد.

● از سال ۲۰۰۰ به بعد، تعیین نقش‌ها و مسئولیت‌ها، و تقویت همکاری بین ذی‌نفعان آموزش فنی‌و حرفه‌ای کشور مد نظر بوده است.

● آموزش فنی‌و حرفه‌ای در ۴۰ سال اخیر، به دلیل پشتیبانی مؤثر از رشد سریع اقتصادی، دارای اعتبار شده است.

● در این اواخر تلاش وسیعی برای اصلاح چارچوب و سیاست‌های آموزش‌های فنی‌و حرفه‌ای، و از طرف دیگر، مقابله با ناسازگاری مهارتی انجام شده است.

● در حال حاضر اصلاح آموزش فنی‌و حرفه‌ای مشتری‌مدار در حال پیشرفت است. جهت‌گیری آینده، ایجاد نظام آموزش فنی‌و حرفه‌ای متناسب با تقاضای صنعت است، به طوری که فراگیرندگان با مهارت‌ها و خبرگی‌های فناورانه آموزش ببینند.

● از راهبردهای کشور کره جنوبی، می‌توان به توسعه مهارت‌ها در زندگی شغلی، توسعه نظام شایستگی‌مدار، نگهداشت نظام فنی‌و حرفه‌ای پیشرفته، هماهنگی کار و آموزش، و پشتیبانی از برنامه «ابتدا اشتغال، پس از آن دانشگاه» اشاره کرد.

● وزارتخانه‌های مرتبط با آموزش فنی‌و حرفه‌ای عبارت‌اند از: وزارت کار و اشتغال؛ وزارت آموزش؛ وزارت صنعت بازرگانی و انرژی.

● آموزش فنی‌و حرفه‌ای در این کشور براساس قانون توسعه مهارت‌های حرفه‌ای، قانون ارتقای آموزش صنعتی و مؤسسه همکاری پژوهشی آکادمی-صنعت، قانون ارتقای آموزش و تربیت حرفه‌ای، و قانون صلاحیت فنی ملی به اجرا در می‌آید.

● قانون مهارت‌آموزی حرفه‌ای که در سال ۱۹۶۷ تصویب شد، آغازگر نظام آموزش و مهارت‌آموزی حرفه‌ای است.

● کشور کره جنوبی قوانین متعددی در آموزش فنی‌و حرفه‌ای به تصویب رسانده است.

● قانون ارتقای تربیت حرفه‌ای، کارایی و کیفیت آموزش فنی‌و حرفه‌ای را ارتقا داده است.

معلمان و مربیان آموزش فنی‌و حرفه‌ای

● معلمان عمومی در دانشگاه‌ها آموزش می‌بینند و معلمان فنی‌و حرفه‌ای در «کوریاتک» (Koreatech) مهارت‌آموزی می‌کنند.

● معلمان فنی‌و حرفه‌ای شاخه فنی‌و حرفه‌ای در دوره دوم متوسطه و کالج‌های حرفه‌ای، به واسطه دوره‌های مهارت‌آموزی معلمان عمومی براساس قانون آموزش عمومی و متوسطه و قانون آموزش عالی، دارای مهارت می‌شوند.

● نقش‌ها و وظایف معلمان فنی‌و حرفه‌ای شامل این موارد می‌شود:

- برنامه‌ریزی درسی فنی‌و حرفه‌ای؛
- مهارت‌آموزی مبتنی بر استانداردهای مهارت‌آموزی؛
- ارزشیابی از مهارت‌آموزی؛
- مشاوره شغلی و اشتغال؛
- مشاوره و هدایت تحصیلی-حرفه‌ای؛
- آموزش در بخش مهارت‌آموزی (معلمان تخصصی و عمومی) یا مهارت‌آموزی در کارخانه.

● کوریاتک برای ارتقای معلمان فنی‌و حرفه‌ای و دیگر موضوعات مرتبط براساس قانون توسعه شایستگی‌های حرفه‌ای کارگران و منابع انسانی به‌وجود آمده است.

اصلاحات، پروژه‌های اصلی و چالش‌ها در

آموزش فنی‌و حرفه‌ای

● در محیط بین‌المللی قرن ۲۱، با ویژگی‌هایی از قبیل فرایند جهانی‌سازی، عصر اطلاعات و عقلانی‌سازی، آموزش فنی‌و حرفه‌ای نقش خود را در پرورش خبرگان دارای مهارت بالا با شایستگی‌های کار و شایستگی‌های محیط جهانی ایفا می‌کند.

● برای توسعه پایدار، تدوین راهبردهایی به‌منظور

کارآموزی مهارت‌ها در سال ۱۹۹۸ و اصلاح آن در سال ۲۰۰۸ به تصویب رسید.

● کشور آفریقای جنوبی قوانین دیگری نیز مرتبط با آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای به تصویب رسانده است.

معلمان و مربیان آموزش فنی و حرفه‌ای

● معلمان فنی و حرفه‌ای به صلاحیت‌های موردنیاز در چارچوب صلاحیت حرفه‌ای ملی پایبند هستند.

● شورای آموزش‌دهندگان آفریقای جنوبی، حرفه‌ای‌گرایی معلمان را حراست و پایش می‌کند.

● از معلمان شایسته انتظار می‌رود، دانش موضوعی، دانش عمومی تربیتی، یادگیری تلفیقی نظری و عملی، و اصول یاددهی-یادگیری موقعیتی را فراگیرند.

تقویت و به‌کارگیری نیروی انسانی به شکل مستمر در راستای افزایش اشتغال و ارزش‌افزوده در حال انجام است.

● برای پر کردن فاصله نیازهای مهارتی و عرضه نیروی کار، ارائه استانداردهای شایستگی از ابتکارات مهم است.
● برنامه‌های دیگر آموزش فنی و حرفه‌ای در کره جنوبی عبارتند از: «بسته اشتغال موفق» و «مدرسه‌های خاص فنی و حرفه‌ای».

● مدرسه‌های خاص فنی و حرفه‌ای مدرسه‌هایی هستند که به تقاضای یک صنعت خاص پاسخ می‌دهند و دانش‌آموختگان آن‌ها امکان قابل توجهی برای ورود به شرکت‌ها را دارند.

۱۰. آفریقای جنوبی

مأموریت، چشم‌انداز، راهبرد و قوانین آموزش فنی و حرفه‌ای

● دولت آفریقای جنوبی از نظام آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای برای ارتقای تحرک‌پذیری، پیشرفت یادگیرندگان و در نهایت برای برآوردن نیازهای منابع انسانی استفاده می‌کند.

● مأموریت نظام آموزش فنی و حرفه‌ای ارائه مهارت‌های میانی تا سطح بالاست که بستری برای آموزش عالی، گذر مدرسه به کار، و توسعه یادگیرندگان مستقل در طول زندگی، به وجود می‌آورد.

● در حال حاضر آفریقای جنوبی، به واسطه همکاری بخش‌های متفاوت، از قبیل دولت، سازمان‌های کسب و کار، اتحادیه‌ها، انجمن‌های منتخب کارفرمایان، انجمن‌های حرفه‌ای، ارائه‌دهندگان مهارت‌آموزی عمومی و خصوصی، سازمان‌های مردم‌نهاد و سازمان‌های غیردولتی، به تغییرات پاسخ مناسب می‌دهد. این مشارکت رویکردی ملی و محلی به تغییر را تضمین می‌کند.

● قانون متولی صلاحیت‌های آفریقای جنوبی برای ایجاد و اجرای چارچوب صلاحیت‌های ملی در سال ۱۹۹۵ تصویب شد.

● قانون توسعه مهارت‌ها برای ایجاد بنگاه ملی مهارت، شورای کیفیت حرفه‌ها، تنظیم مقررات یادگیری و

اصلاحات، پروژه‌های اصلی و چالش‌ها در آموزش فنی و حرفه‌ای

● بهبود دسترسی به آموزش بعد از مدرسه و اشتغال؛
● پروژه سه ساله تأمین منابع مالی برای توسعه زیرساخت‌ها؛

● اجرای پروژه سه ساله برای ارائه مهارت‌های تخصصی در بخش هنر و اقتصاد.

● چالش‌ها:

○ کمبود تعداد، تنوع و کیفیت کالج‌های آموزش‌های فنی و حرفه‌ای؛

○ وجود شکل‌های مختلف تبعیض و نابرابری باقی‌مانده از نظام نژادپرست، برای سیاه‌پوستان، زنان و دانش‌آموزان معلول؛

○ تقویت معلمان و مربیان آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای.

۱۱. فدراسیون روسیه

مأموریت، چشم‌انداز، راهبرد و قوانین آموزش فنی و حرفه‌ای

● با مدرن‌سازی اقتصاد ملی روسیه و اولویت نیروی کار دارای صلاحیت، نظام آموزش فنی و حرفه‌ای بازسازی شده است.

○ هدف‌های اصلی اصلاحات شامل این موارد است:
 ○ ایجاد نظام آموزش مبتنی بر شایستگی که در برابر تغییرات انعطاف‌پذیر و سازگار باشد. به‌علاوه، اجرای آن مدرن باشد و توسط مربیان با صلاحیت اجرا شود.
 ○ ترویج آموزش و تربیت فنی‌و حرفه‌ای مستمر و مهارت‌آموزی مادام‌العمر.
 ○ تقویت ارتباط بین آموزش فنی‌و حرفه‌ای و بازار کار.
 ○ ایجاد و رسمی کردن چارچوب صلاحیت حرفه‌ای ملی در نظام صلاحیت ملی.
 ○ تقویت کیفیت آموزش فنی‌و حرفه‌ای و نظام تضمین کیفیت مستقل.

● فهم اهمیت حیاتی آموزش و تربیت فنی‌و حرفه‌ای در عملکرد کشور، به ارائه برنامه‌های دولتی و تغییر شکل نظام آموزش فنی‌و حرفه‌ای منجر شد.
 ● تمام جنبه‌های آموزش فنی‌و حرفه‌ای دارای قوانین و مقررات‌اند. آموزش فنی‌و حرفه‌ای یکی از بخش‌های قانون آموزش روسیه است.
 ● از نتایج مدرن‌سازی آموزش فنی‌و حرفه‌ای، ارائه استانداردهای جدید آموزش فنی‌و حرفه‌ای مبتنی بر شایستگی در سال ۲۰۱۱ است.

● نوآوری‌های مهارت‌آموزی عملی، پروژه‌های آموزش فنی‌و حرفه‌ای و ارتقای مهارت مربیان از نتایج مقررات تصویب شده به وسیله وزارت آموزش روسیه است.
 ● براساس گزارش ملی روسیه، در اجرای فرایند «توزین»، «نظام مشورتی اشتغال و حرفه» ایجاد شد و آغاز به کار کرد. در چارچوب این نظام مراکز مشورتی برای دانش‌آموزان فنی‌و حرفه‌ای متوسطه و دانش‌آموختگان دانشگاهی تأسیس شد.

معلمان و مربیان آموزش فنی‌و حرفه‌ای

● دو شیوه تربیت معلم وجود دارد: استفاده از کالج‌های فناوری، و استفاده از دانشگاه‌ها.
 ● معلمان فنی‌و حرفه‌ای متعهد هستند، هر پنج‌سال حداقل یک برنامه مهارت‌آموزی داشته باشند.
 ● ارزشیابی بیرونی برای سنجش تناسب مهارت‌های معلم با نوع مسئولیتش انجام می‌پذیرد. این شیوه در حال بازنگری است و دوره‌های ضمن خدمت بیشتری به‌صورت اجباری در نظر گرفته شده‌اند.
 ● همچنین برخی طرح‌های ابتکاری مالی نیز برای تشویق معلمان وجود دارد.

اصلاحات، پروژه‌های اصلی و چالش‌ها در آموزش فنی‌و حرفه‌ای

● «پروژه اولویت آموزشی» تعداد ۳۰۰ مرکز منابع نوآورانه ایجاد کرده است. برای اجرای اثربخش آموزش و تربیت فنی‌و حرفه‌ای، شبکه‌های کارا از مؤسسه‌های آموزش فنی‌و حرفه‌ای ایجاد شده است.
 ● پیش‌نویس مدرن‌سازی آموزش فنی‌و حرفه‌ای در روسیه تهیه شده است. از هدف‌های این بازبینی، ارتباط با بازار کار، افزایش کاهش تمرکز، مدرن‌سازی نظام هدایت و راهنمایی حرفه‌ای، توسعه منابع انسانی و استقرار نظام سنجش کیفیت مستقل بیرونی است.
 ● شبکه‌های مدرن از مؤسسه‌های آموزشی متوسطه با مؤسسه‌های آموزش فنی‌و حرفه‌ای محلی ایجاد شده است.

● کارفرمایان در سنجش مستقل کیفیت آموزش فنی‌و حرفه‌ای همکاری می‌کنند.

● ارائه دوره‌های کارشناسی براساس نیازهای کارفرمایان در مؤسسه‌های آموزشی صورت می‌گیرد.

● بین ذی‌نفعان بخش خصوصی با مؤسسه‌های آموزش فنی‌و حرفه‌ای، برای استقلال مالی، شفافیت عملکرد مؤسسه‌های آموزشی، و اجرای برنامه‌های آموزش مستمر، همکاری راهبردی وجود دارد.

● برای بهبود مشارکت مهاجران و دانش‌آموزان دارای ناتوانی‌ها و معلولیت‌ها در آموزش فنی‌و حرفه‌ای ابتکاراتی به اجرا درآمده است.

● چالش اصلی نظام آموزش فنی‌و حرفه‌ای ارائه نیروی کار دارای صلاحیت است که نیازهای اقتصادی در حال توسعه روسیه را برآورده سازد.

● چالش‌های دیگر عبارت‌اند از: کمبود مهارت‌های معلمان هنگام بروز نوآوری‌ها و پیشرفت در موضوع آموزش؛ ارتباط کم بین شاغلان بازار کار و ارائه‌دهندگان آموزش فنی‌و حرفه‌ای؛ مشارکت ضعیف بخش خصوصی و سازمان ارائه دهنده آموزش فنی‌و حرفه‌ای.

۱۲. آندونزی

مأموریت، چشم‌انداز، راهبرد و قوانین آموزش فنی‌و حرفه‌ای

● آندونزی در حال گذر به سمت اقتصاد دانش‌محور است و شکاف‌های مهارتی مانعی مهم در این زمینه محسوب می‌شود.

● سرمایه‌گذاری برای آموزش فنی‌و حرفه‌ای تقاضامدار و مبتنی بر عمل در حال انجام است.

● هدف‌گذاری نسبت سهم دانش‌آموزان عمومی به سهم دانش‌آموزان فنی‌و حرفه‌ای تا سال ۲۰۱۵، ۴۰ به ۶۰ درصد بوده است.

● در سال ۲۰۰۳، ساختار کلی آموزش فنی و حرفه‌ای در قانون ملی آموزش به تصویب رسید.

● قانون نیروی انسانی در سال ۲۰۰۳، نظام مهارت‌آموزی ملی (آماده‌سازی نیروی انسانی برای کار) را تنظیم کرد.

● قانون معلمان در سال ۲۰۰۵ به همراه آیین‌نامه‌های مربوطه، سازمان حرفه‌ی معلمی و کیفیت را تشکیل و ارائه داد.

معلمان و مربیان آموزش فنی و حرفه‌ای

● مطابق با قانون ۲۰۰۵، همه‌ی معلمان باید فرایند دریافت گواهی‌نامه را که مستلزم گذراندن دوره‌ی چهارساله‌ی آموزش عالی است، طی کنند.

● به معلمان براساس استانداردهای ملی گواهی‌نامه اعطا شود.

● مؤسسه‌های تربیت‌دبیر بیشتر در دانشگاه‌ها وجود دارند.

اصلاحات، پروژه‌های اصلی و چالش‌ها در آموزش فنی و حرفه‌ای

● چالش‌ها در آموزش فنی و حرفه‌ای در کشور اندونزی عبارت‌اند از:

○ ناهم‌خوانی بین مهارت‌آموزی عملی و مهارت‌های تدریس شده در مؤسسه‌های آموزش فنی و حرفه‌ای و تقاضای بازار کار؛

○ نبود تعادل بین تعداد معلمان دارای زمینه‌ی دانشگاهی (آکادمیک) با تعداد معلمان دارای زمینه‌ی شغلی و حرفه‌ای در مؤسسه‌های آموزشی (در مواردی که معلمان دارای زمینه‌ی شغلی و حرفه‌ای به تعداد کافی وجود ندارند).

۱۳. استرالیا

مأموریت، چشم‌انداز، راهبرد و قوانین آموزش فنی و حرفه‌ای

● نظام آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای در استرالیا توسط تعدادی از بنگاه‌های دولتی و مستقل در چارچوب مهارت‌های ملی (NSF) مدیریت می‌شود. این چارچوب الزامات و نیازمندی‌های نظام مهارت‌آموزی ملی را برای تحقق کیفیت و تأمین انسجام ملی بر حسب صلاحیت‌ها و ارائه‌ی مهارت‌آموزی‌ها توصیف می‌کند.

● «چارچوب مهارت‌های ملی» توسط «کمیته‌ی ارشد آموزش عالی، مهارت و اشتغال» که شامل وزرای مربوطه در سطوح ملی و محلی است، مورد تأیید قرار گرفته

است. این چارچوب سه جزء دارد: چارچوب کیفیت آموزش و تربیت حرفه‌ای (در گذشته با نام AQTF)؛ چارچوب صلاحیت‌های استرالیا (AQF)؛ بسته‌های یادگیری.

○ «چارچوب کیفیت آموزش و تربیت حرفه‌ای» (که جایگزین چارچوب کیفیت مهارت‌آموزی استرالیا AQTF شده است) مجموعه‌ای از استانداردهای ملی است که انسجام و یکپارچگی ملی را به همراه مهارت‌آموزی با کیفیت بالا و خدمات سنجش برای مشتریان نظام آموزش و تربیت حرفه‌ای استرالیا تضمین می‌کند.

○ «چارچوب صلاحیت‌های استرالیا» (AQF)، سیاست ملی برای تنظیم صلاحیت‌ها در نظام آموزش و تربیت استرالیا است. این چارچوب صلاحیت‌های مرتبط با هر بخش آموزش و تربیت را در یک چارچوب صلاحیت‌های ملی جامع یکپارچه می‌سازد.

○ بسته‌های یادگیری مجموعه‌ای از استانداردها و صلاحیت‌های تأیید شده‌ی ملی به منظور سنجش و شناسایی مهارت‌ها و دانش افراد هستند که برای انجام کار مؤثر در محیط کار مورد نیازند و دارای سه جزء‌اند: نیازمندی‌های ورودی؛ راهنمای سنجش؛ استانداردهای شایستگی. این بسته‌ها آن دسته از شایستگی‌هایی را که نیاز است کسب شوند و می‌توانند توسط ارائه‌دهندگان مهارت‌آموزی برای تدوین راهبردهای یاددهی-یادگیری و برآوردن نیاز فراگیرندگان در یک صنعت خاص به کار گرفته شوند، تعریف می‌کنند.

● تعدادی از قوانین ملی و محلی به منظور تنظیم جنبه‌های متفاوت آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای در استرالیا به تصویب رسیده‌اند.

● توافق ملی برای توسعه‌ی مهارت و نیروی کار در سال ۲۰۱۲، هدف‌های بلندمدت مشترک‌المنافع و دولت‌های محلی و ملی در حوزه‌های توسعه‌ی مهارت و نیروی کار را تعیین کرده است. همچنین علاقه‌ی همه‌ی دولت‌های محلی به توسعه‌ی مهارت‌های مردم استرالیا و به کارگیری آن‌ها در اقتصاد به رسمیت شناخته شده است.

● توافق مشارکت ملی در اصلاح مهارت‌ها در سال ۲۰۱۲، با هدف بهبود پیامدهای آموزش و تربیت حرفه‌ای صورت پذیرفت. این توافق تلفیق فناوری‌های جدید و کاربرد روش‌های ارائه‌ی نوآورانه را برای ارائه‌ی آموزش به منظور پاسخگویی بیشتر به نیازهای دانش‌آموزان و ترویج ارتقای مشارکت با صنعت شامل می‌شود.

● «قانون مهارت‌ورزی نیروی کار استرالیا» که در سال ۲۰۰۵ تصویب و در سال ۲۰۱۰ اصلاح شد، بین تأمین منابع مالی در سطوح ملی و محلی برای تعیین

● برنامه از راه دور پاره‌وقت برای افراد دارای گواهی‌نامه در مهارت و سنجش.

● معلمان آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای ضرورت دارد، مهارت‌آموزی را براساس استانداردهای مورد تأیید صنعت اجرا کنند و سنجش عملکرد دانش‌آموزان در راستای استانداردهای شایستگی تعریف شده باشد. آن‌ها صلاحیت‌های مورد نیاز را کسب می‌کنند و تجربه کار حقیقی در حرفه آموزشی خود را دارا هستند. تعداد زیادی از شاغلان و معلمان در آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای به‌طور مستقیم توسط صنعت پشتیبانی می‌شوند یا برای نوسازی مهارت‌ها به صنعت باز می‌گردند.

اصلاحات، پروژه‌های اصلی و چالش‌ها در آموزش فنی و حرفه‌ای

● طیفی از اصلاحات در آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای در استرالیا هم‌اکنون در حال وقوع است. یکی از اصلاحات رو به جلو، تدوین نظام آموزش عالی تلفیقی است که در آن، آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای با دانشگاه‌ها ارتباط نزدیک‌تری به منظور ایجاد مسیرها و سازوکارهای تضمین کیفیت برقرار می‌سازد.

● اصلاح مهم دیگری که در حال پیشرفت است، ارتقای کیفیت تجربه‌ها و فعالیت‌های سنجش به‌منظور بهبود اعتماد کارفرمایان و دانش‌آموزان به دوره‌های مهارت‌آموزی است. این کار با ایجاد و پایلوت اعتباردهی مستقل از سنجش‌های ارائه‌دهندگان مهارت‌آموزی انجام می‌پذیرد.

● در استرالیا تمرکز ویژه‌ای روی کیفیت عملکرد مدرسان آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای وجود دارد. از آن جمله می‌توان به گواهی‌نامه سطح ۴ در مهارت‌آموزی و سنجش به‌عنوان حداقل صلاحیت‌های لازم برای تدریس در آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای اشاره کرد.

۱۴. نیجریه

مأموریت، چشم‌انداز، راهبرد و قوانین آموزش فنی و حرفه‌ای

● آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای در کشور نیجریه به‌عنوان ابزاری برای مقابله با فقر و بی‌کاری در نظر گرفته می‌شود.

● به‌دلیل کمبود نیروی کار دارای صلاحیت ویژه در رشته‌های فنی، آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای یکی از اولویت‌های اصلی برای توسعه اقتصادی-اجتماعی کشور است.

● براساس تصویب نامه سال ۱۹۷۷، «انجمن ملی

هدف‌ها و شرایط پیامدهای مهارت‌آموزی ارتباط برقرار می‌سازد. همچنین در بخش‌های متفاوت کشور، از قبیل ولز جنوبی، ناحیه شمالی، کوپزلند، استرالیا جنوبی، تاسمانیا، ویکتوریا و استرالیا غربی؛ برای آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای قوانین محلی تکمیلی به تصویب رسید.

معلمان و مربیان آموزش فنی و حرفه‌ای

● برای تدریس آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای در استرالیا حداقل صلاحیت با گواهی‌نامه سطح چهار در «سنجش و مهارت‌آموزی» (TAF) مورد نیاز است. برای تدریس در سطح متوسطه معمولاً مدرک کارشناسی با تخصص آموزش متوسطه مورد نیاز است.

● گستره‌ای از برنامه‌های کارشناسی تدریس در آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای، برای افرادی که مدرک غیر از آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای یا صلاحیت‌های غیر مرتبط دارند، ارائه می‌شود. این برنامه‌ها به‌صورت پاره‌وقت و غالباً دو ساله هستند.

● برنامه‌ها روی روش‌های تدریس، مطالعات برنامه درسی و آموزش با تأکید ویژه بر بزرگسالان تمرکز دارند. مسیرهای جایگزین در تدریس آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای عبارت‌اند از:

● برنامه یک‌ساله پاره‌وقت برای تجربه‌اندوزی معلمان دارای دیپلم سه‌ساله تدریس در آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای؛

آموزش فنی برای هماهنگی در آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای» در نیجریه تأسیس شد. مصوبه شماره ۱۶ (۱۹۹۹) در مورد حداقل استانداردهای ملی آموزش و تأسیس مؤسسه‌های آموزشی، به این انجمن اجازه کنترل و نظارت بر عملکرد مؤسسه‌های فنی نیجریه را داده است.

معلمان و مربیان آموزش فنی و حرفه‌ای

- تربیت معلم توسط کالج‌های تربیت معلم، کالج‌های آموزش و دانشگاه‌ها انجام می‌گیرد.
- ثبت نام در مؤسسه‌های فوق به نتایج کنکور ورودی بستگی دارد.
- حداقل صلاحیت لازم برای تدریس در دوره متوسطه اول و کالج‌های فنی، داشتن گواهی نامه آموزش نیجریه است که بعد از گذراندن دوره سه‌ساله کسب می‌شود.
- برای آموزش در دوره متوسطه دوم، به مدرک کارشناسی در رشته تخصصی به همراه دیپلم آموزش و تدریس نیاز است.
- مدرسان پلی تکنیک می‌توانند در کالج‌های فنی و مدرسه‌های متوسطه تدریس کنند و حداقل دارای مدرک کارشناسی ارشد باشند.
- «شورای ثبت نام معلمان نیجریه» اعتباربخشی درس‌ها و برنامه‌های تمام مؤسسه‌های تربیت معلم در نیجریه را بر عهده دارد.

اصلاحات، پروژه‌های اصلی و چالش‌ها در آموزش فنی و حرفه‌ای

- اجرای ابتکارات و نوآوری‌های متعدد به منظور مقابله با مسائل و مشکلات پیش روی آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای، اخیراً به اجرا درآمده‌اند. این ابتکارات با همکاری نهادهای بین‌المللی، از قبیل یونسکو، بانک جهانی، کمیسیون ایکواس و غیره اجرا شده‌اند.
- افزایش دسترسی به آموزش فنی و حرفه‌ای.
- توسعه تجهیزات و تأسیسات.
- توسعه و ارتقای معلمان و مربیان.
- برخی از ابتکارات عبارت‌اند از:
 - معرفی طرح‌هایی برای تقویت مشارکت بخش خصوصی و بهبود تناسب مهارت‌آموزی با بازار کار و شغل‌ها؛
 - تقویت نظام ارزشیابی شایستگی و مهارت با ارائه چارچوب صلاحیت‌های حرفه‌ای؛
 - به روز رسانی امکانات و تجهیزات مهارت‌آموزی در مؤسسه‌ها، از قبیل به‌روزرسانی تجهیزات و آزمایشگاه‌ها

در ۵۱ پلی تکنیک با هدف تقویت مهارت‌آموزی عملی برای مدرسان؛

○ توانمندسازی برنامه‌ریزی شده پلی تکنیک‌ها برای اعطای مدرک در حوزه‌های تخصصی خود در مورد شایستگی‌های اصلی به‌منظور حفظ رسوم، هویت و اصالت.

چالش‌ها:

- آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای در نیجریه با چالش‌های متعددی روبه‌روست.
- تصویر و جایگاه آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای به‌عنوان آخرین چاره آموزشی، با وجود تلاش دولت هنوز پابرجاست.
- منابع مالی ضعیف چالشی بزرگ در برابر توسعه منسجم نظام آموزش فنی و حرفه‌ای محسوب می‌شود.
- کمبود رویه‌ها و روش‌های ارزشیابی و پایش مؤثر آموزش از دیگر مسائل در نیجریه هستند.
- معلمان در نیجریه جایگاه پایین و بی‌انگیزه‌ای دارند.
- تغییرات سریع فناوری، به‌روزرسانی و تناسب برنامه‌های درسی را در آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای سخت می‌سازد.
- رویکرد قوی «متحان‌محور» نسبت به اجرای برنامه درسی مانعی در برابر ایفای نقش توسعه‌ای آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای نیجریه است.

نتیجه‌گیری

بررسی و مقایسه آموزش و تربیت مربیان و هنرآموزان نظام آموزش فنی و حرفه‌ای کشورهای منتخب به‌منظور سیاست‌گذاری راهبردی و راهبری، و بالا بردن استانداردهای کمی و کیفی برنامه‌های درسی، توسعه منابع انسانی کارآمد مورد نیاز بازار کار و همچنین، توسعه مالی ویژه نظام آموزش فنی و حرفه‌ای نشان می‌دهد، هر چند اغلب کشورهای دارای نظام متفاوت کار، پویا و تا حدودی مشابه هستند، ولی برای تحقق هدف‌های از پیش تعیین شده نظام آموزش فنی و حرفه‌ای خود، شاخص‌هایی را مد نظر قرار داده‌اند که با مصوبات قانونی هدایت و حمایت شده‌اند و به اجرای آن‌ها پایبندند. در تحلیل نتایج به دست آمده شاخص‌هایی که مهم و قابل تأمل و در اغلب کشورها مشترک هستند، در دو بخش جمع‌بندی شده‌اند که عبارت‌اند از:

الف) اصلاحات پروژه‌های اصلی و مقابله با

چالش‌ها

- تصویب قانون نظام آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای با هدف تحقق راهبرد مهارت ملی و تغییر رویکرد از

آموزش مبتنی بر برنامه درسی (موضوع محور) به سمت آموزش و مهارت آموزی مبتنی بر شایستگی های فنی و غیرفنی.

● ارائه مهارت های مناسب برای توسعه اقتصادی، بهبود دسترسی به آموزش فنی و حرفه ای و تحقق عدالت حداکثر در این زمینه، اشتغال پذیری و تضمین کیفیت آموزش فنی و حرفه ای و تخصصی.

● تدوین مقررات جدید و بازبینی برای توسعه پایدار و شغل های سبز، تقویت همکاری محلی و بین المللی، و طراحی، اجرا و پالایش برنامه های مهارت سبز.

● ایجاد شبکه هایی که به ترک تحصیل کنندگان اجازه ورود به نظام آموزش فنی و حرفه ای را بدهد، تأمین نظام آموزش و مهارت آموزی و حرفه ای تخصصی و پویا، ارائه کمک هزینه های تحصیلی و بورس تحصیلی برای مهارت آموزی و کمک بین المللی در دوره های فنی و حرفه ای تخصصی.

● تأمین تسهیلات مالی برای کارفرمایان به منظور اجرای آموزش مستمر، توسعه آموزش ها با همکاری دنیای کار، پشتیبانی از توسعه شایستگی ها برای بنگاه های اقتصادی کوچک و متوسط، پیش بینی کمی و کیفی آموزشی بر مبنای تقاضای بلندمدت نیروی کار، پیش بینی کیفی نیازهای مهارتی، تقویت نظام ارزشیابی شایستگی و مهارت در چارچوب استانداردهای صلاحیت حرفه ای.

● تقویت آموزش فنی و حرفه ای در آموزش عالی با اتخاذ سیاست های متمرکز توسعه مهارت ها در سطح متوسطه و پس از متوسطه، با تولید و استفاده از استانداردهای فنی و دانشگاهی چالش برانگیز برای مهارت های سطح بالا، به منظور آماده سازی برای تقاضاهای نوظهور، تسهیل گذر از مدرسه به محیط کار ویژه معلولان، و توسعه مهارت ها در زندگی شغلی.

● توسعه منابع مالی با بهره برداری از ظرفیت حداکثر ارائه دهندگان آموزش فنی و حرفه ای، همکاری با سازمان ها، جذب منابع خارجی و تقویت نهاد متولی صلاحیت حرفه ای، و تقویت نظام صلاحیت های ملی و برنامه یادگیری مادام العمر به عنوان یک راهبرد اثربخش در بلندمدت و بهبود زیرساخت ها، نمونه ای از اقدامات انجام شده مؤثر هستند که در آموزش و تربیت فنی و حرفه ای همه سطح های تحصیلی و در رقابت اقتصادی و شکوفایی کشورها، نقش کلیدی دارند. در نهایت می توان گفت نظام آموزش و تربیت فنی و حرفه ای دارای بازده و نتیجه است و به بازگشت سرمایه می انجامد.

ب) معلمان و مربیان آموزش فنی و حرفه ای

● آموزش معلمان (ارائه دهنده درس های نظری) و آموزش مربیان (ارائه دهنده درس های عملی) متفاوت است و صلاحیت معلمان فنی و حرفه ای و مربیان مهارتی نیز تفاوت دارد. صلاحیت های معلمان فنی و حرفه ای عبارتند از: داشتن مدرک دانشگاهی یا پلی تکنیک؛ داشتن سه سال تجربه محیط کار در رشته تخصصی (در برخی موارد)؛ گذراندن دوره های تربیتی و فن تدریس و روان شناسی؛ داشتن مدارک رسمی در مورد صلاحیت مربیگری در محیط کار؛ کسب اعتبار یا مجوز معلمی.

● معلمان دارای شایستگی و مهارت ارتباطی، خلاقیت، مهارت های تدریس و صبر و شکیبایی هستند.

● بهبود آموزش معلمان مبتنی بر فناوری و مهارت آموزی مداوم (هر پنج سال حداقل یک برنامه مهارت آموزی) که برای مربیان الزامی است.

● آموزش معلمان فنی و حرفه ای به عهده وزارت آموزش و پرورش و آموزش عالی است و مسئول تصویب مقررات آموزش مدرسان در آموزش غیررسمی و اشتغال آنان با وزارت کار است.

● کمیسیون ملی مهارت آموزی فنی و حرفه ای، فرایند تأسیس شورای معلمان فنی و حرفه ای را به عنوان نهادی مشورتی، برای ارتقای کیفیت تدریس و ارتقای این آموزش ها دنبال می کند، همچنین، برنامه سیاستی و هماهنگی برای اطمینان از مهارت آموزی فنی و حرفه ای معلمان به صورت منسجم، مطابق با استانداردهای بین المللی، آموزش در بخش مهارت آموزی معلمان تخصصی و عمومی، و یا مهارت آموزی در کارخانه را تدوین می کند.

● معلمان شایسته باید دانش موضوعی، دانش عمومی تربیتی، یادگیری تلفیقی نظری و عملی، و اصول یاددهی-یادگیری موقعیتی را فراگیرند. گستره ای از برنامه های کارشناسی تدریس در آموزش و تربیت فنی و حرفه ای، برای افرادی که مدرک غیر آموزش فنی و حرفه ای دارند یا دارای صلاحیت های غیر مرتبط هستند، طراحی شده است، به طوری که حداقل تا سه سال معلمان به صورت پاره وقت آموزش می بینند.

● برای اجرای برنامه های مهارت های سبز و تقویت همکاری محلی و بین المللی در طراحی، اجرا و پایش برنامه های مهارت های سبز در مربیان ظرفیت های لازم ایجاد شود.

● برخی از معلمان در صورتی می توانند معاون یا مدیر مدرسه شوند که دوره های مهارت آموزی در مدیریت را گذرانده باشند.

منابع

1. <https://unevoc.unesco.org/go.php?q=World+TVET+Database>

۲. طراحی مفهومی آموزش های فنی و حرفه ای در دوره دوم متوسطه، ۱۳۹۴، سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی، دفتر تألیف کتاب های درسی فنی و حرفه ای و کار دانش.